

11.06.2026  
KSL/85/03.00.02/2023

Keski-Pohjanmaan liitto  
kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi

Viite: Lausuntopyyntö 18.5.2026

LAUSUNTO KESKI-POHJANMAAN 6. VAIHEMAAKUNTAKAVALUONNOKSESTA (ENERGIAMURROS- JA YMPÄRISTÖVAIHEMAAKUNTAKAAVA)

Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan kaavaluonnos ja valmisteluaineisto on alueidenkäyttölain 62 §:n ja maankäyttö ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti asetettu nähtäville. Keski-Pohjanmaan 6.vaihemaakuntakaava käsittelee seudullista tuulivoimaa Keski-Pohjanmaalla. Keski-Suomen liiton lausunto perustuu julkisesti nähtävillä olevaan aineistoon. Keski-Suomen liitolla ei ole ollut käytössään salassa pidettävää aineistoa.

Vaihemaakuntakaavassa esitetään uusien tuulivoima-alueiden lisäksi sähkönsiirron verkko (voimajohdot ja sähköasemat). Lisäksi kaavassa huomioidaan kaasunsiirron hanke yhteystarvemerkinnällä. Vaihemaakuntakaavaluonnoksessa tuulivoimaloiden alueita on osoitettu yhteensä 19 kappaletta. Alueet on rajattu niin, että ne eivät pääosin sijoitu muiden voimassa olevien maakuntakaavamerkintöjen kanssa samoille alueille. Maakunnallisesti merkittävä tuulivoima-alue muodostuu vähintään kymmenestä voimalasta. Aurinkoenergia tuotannon sijoittumista vaihemaakuntakaavalla ohjataan koko maakuntaa koskevan yleismääräyksen kautta.

Tuulivoimaloiden alueista lähimmäksi maakuntien yhteistä rajaa tai rajalle sijoittuvat Niittulamminneva (tv 1, Perho) sekä Yliniitunneva (tv 5, Lestijärvi). Niittulamminnevasta osa alueesta on jo tuotannossa olevaa Limakon tuulivoima-alueita ja Yliniitunneva liittyy rakennettuun Lestijärven tuulivoima-alueeseen. Näiden tv-alueiden vaikutukset saattavat ulottua Keski-Suomen maakunnan alueelle ja niillä on todennäköisimmin ylimaakunnallisia yhteisvaikutuksia Keski-Suomen alueen hankkeiden kanssa.

Valmisteluvaiheen kaavaratkaisun perusteeksi on laadittu useita tausta- ja erillisselvityksiä. Näistä keskeisimpiä ovat maisemavaikutusten arviointi, Natura-arviointi, viherrakenneselvitys sekä selvitys tuulivoiman vaikutuksista maa- ja merikotkaan sekä sääkseen. Metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on käytetty mm. Luonnonvarakeskuksen (LUKE 11/2021) selvitystä metsäpeuran esiintymisestä Keski-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueella. Metsäpeuran osalta lieventämistoimet perustuvat Natura-arvioinnissa esitettyyn varovaisuusperiaatteen mukaiseen kokonaisarviointiin. Metsäpeuran maksimihäiriöalueena on Natura-arviointiin käytetty noin 5 kilometrin etäisyyttä tuulivoima-alueista. Lieventävissä toimenpiteissä on kuitenkin huomioitu melun, näkyvyyden ja peitteisyyden vaikutusta häiriön voimakkuuteen, jolloin joidenkin tuulivoima-alueiden kohdalla on arvioitu merkittävän vaikutuksen jäävän merkityksettömäksi jo 3 kilometrin etäisyydellä. Natura-alueiden kytkeytymistä on metsäpeuran osalta lisäksi tarkasteltu sekä Keski-Pohjanmaan että naapurimaakuntien maakuntakaavojen taustaselvitysten ja kaavamerkintöjen myötä huomioitujen ekologisten verkostojen kautta.

Niittulamminnevan (Limakon laajennus) tv-alueen osalta aineistossa todetaan, että suuria kielteisiä maisemavaikutuksia kohdistuu Salamajärven kansallispuistoon. Lisäksi merkittävät kielteiset vaikutukset ovat mahdollisia Hangasneva-Säästöpiirinneva Natura-alueelle (metsäpeura, salainen laji) sekä suuret yhteisvaikutukset Hangasneva-Säästöpiirinneva Natura-alueelle Ahvenlampi-Kokkoneva ja Kanniston tv-alueiden kanssa. Valmisteluaineistosta ei käy selvästi ilmi, kuinka Salamajärven kansallispuistoon kohdistuvia suuria kielteisiä maisemavaikutuksia on pyritty lieventämään. Keski-Suomen liitto esittääkin, että kaavan jatkovalmistelussa varmistetaan, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista maisemallista vaikutusta kansallispuiston virkistys- ja matkailukäyttöön. Salamajärven kansallispuiston merkitys ekologisesti sekä matkailun ja virkistyksen kannalta on suuri Keski-Suomessa. Keski-Suomen liitto haluaa tuoda esiin alkuvuodesta julkaistun kansallispuistoverkoston laajennusehdotuksen (Kansallispuistoverkoston kehittäminen: [https://www.sll.fi/wp-content/uploads/2026/01/metsaraportti\\_iv\\_s3-130\\_web.pdf](https://www.sll.fi/wp-content/uploads/2026/01/metsaraportti_iv_s3-130_web.pdf)). Kehittämissuunnitelmassa on tunnistettu Salamajärven kansallispuiston laajennusmahdollisuus, joka edelleen vahvistaisi tämän metsä- ja suoalueen merkitystä. Tämä selvitys osaltaan korostaa alueen ekologien arvojen merkitystä ja korostaa ekologisen verkoston huomioimisen tärkeyttä maakuntakaavaratkaisuuksissa.

Niittulamminnevan (Limakon laajennus) tv-alueen aluekuvauksessa todetaan lisäksi, että merkittävät kielteiset vaikutukset ovat mahdollisia Hangasneva-Säästöpiirinneva Natura-alueelle (metsäpeura ja salainen laji). Natura-arvion mukaan Hangasneva-Säästöpiirinneva on metsäpeuran tärkeää vasomisaluetta. Tältä osin liitto esittää harkittavaksi myös Niittulamminnevan osalta aluekohtaista suunnittelumääräystä turvaamaan riittävä etäisyys metsäpeurojen keskeisiin elinympäristöihin.

Valmisteluvaiheen aineistossa Yliniitunnevan tuulivoima-alueen (tv 5) keskeisistä vaikutuksista todetaan, että merkittäviä kielteisiä vaikutuksia kohdistuu Multarinmeri-Harjuntakanen-Riitasuo Natura-alueelle (metsäpeura). Yliniitunnevan alueeseen liittyen ei vaihemaakuntakaavassa kuitenkaan esitetä lievennystoimenpiteitä. Metsäpeuran kohdalla esitetään sen sijaan huomioitavaksi hankekohtaiset lievennystoimenpiteet (lajin elinympäristövaatimukset ja vaellusreitit otettava huomioon voimalasijoittelussa). Jotta vaikutukset metsäpeuraan tulisivat riittävällä tavalla huomioiduksi jo maakuntakaavatasolla, liitto esittää harkittavaksi myös Yliniitunnevan tv-alueeseen liittyvää aluekohtaista suunnittelumääräystä. Keski-Suomen liitto korostaa myös luonnonsuojeluviranomaisten näkemyksiä arvioitaessa tehtyjen vaikutusten arviointien riittävyyttä ja johtopäätösten asianmukaista huomioimista vaihemaakuntakaavassa.

Yliniitunnevan alue ei ole ollut mukana maisemavaikutusten arvioinnissa (Ramboll 2025), koska se on yksi selvityksen valmistumisen jälkeen lisätyistä uusista alueista. Keski-Suomen liitto toteaa, että alueen maisemavaikutukset ulottuvat myös Keski-Suomen maakunnan alueelle ja yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitava vaikutukset yli maakuntarajojen.

Sekä Niittulamminneva että Yliniitunneva sijoittuvat viherrakenneselvityksen mukaiselle ekologisen yhteyden alueelle, mikä tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Vaihemaakuntakaavassa osoitetun yleismääräyksen mukaan tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava valtakunnallisten ja maakunnallisten ekologien yhteyksien säilyminen riittävän eheinä ja toimivina sekä varmistaa viheralueverkoston alueiden arvojen ja siniyhteyksien säilymismahdollisuudet. Keski-Suomen liitto pitää yleismääräyksen kirjausta hyvänä, mutta pitää tärkeänä huomioida selvityksiin perustuva maakuntatason ekologinen verkosto jo maakuntakaavatasolla. Keski-Suomessa on myös tuore julkaisu Keski-Suomen viherrakenteesta ja ekologisesta verkostosta. Keski-Suomella ja Keski-Pohjanmaalla on yhteisiä ekologisia käytäviä, joiden selvityksiin perustuva huomioiminen on tärkeää tuulivoimakokonaisuutta suunniteltaessa.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä on tehty laajoja selvityksiä. Maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 1.10.2025. Erityisesti maakuntakaavaprosessin yhteydessä tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset sekä kokonaisvaikutusten arviointi on hyvä huomioida myös Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan valmistelussa. Keski-Suomen liitto tuo myös esiin Maakuntakaava 2040 laadinnan yhteydessä toteutetun Natura-arvioinnin. Osana Natura-arviointia toteutettiin vyöhyketarkastelu Natura-alueiden suojeluperustelajien (metsäpeura ja uhanalainen salassa pidettävä laji) perusteella herkistä alueista, joille tuulivoimarakentaminen ei sovellu tai soveltuu vain vähäisessä määrin ja tarkkaan suunnitellusti. Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 aineistot löytyvät: <https://keskisuomenliitto.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>.

Lausunnon on valmistellut Hanna Kunttu, hanna.kunttu@keskisuomi.fi, 040 591 5901.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.